Katsastus- ja taksamittariasiat

Laura Eiro ja Joel Karjalainen

Liikenne- ja viestintävaliokunta 14.6.2018

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Taksamittarisääntelyn täsmentäminen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tausta

- Liikennepalvelulain I-vaiheen yhteydessä muutettiin ajoneuvolakia taksamittarisääntelyn osalta
- Tuolloin tavoitteena oli mahdollistaa teknologianeutraalisuus taksamittareiden osalta ja samalla huolehtia kuluttajansuojasta
- Vahvistetun ajoneuvolain 25.2 §:n mukaan
  - jos matkan hinta perustuu matkan tai ajan mittaamiseen, luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä ajoneuvossa on oltava taksamittari, tai hinnan määrittelyssä on käytettävä muuta laitetta tai järjestelmää, jolla saavutetaan taksamittaria vastaava mittaustiedon luotettavuus sekä tiedon suojauksen taso
- Lain vahvistamisen jälkeen herännyt keskustelua siitä, miten tätä säännöstä tulee tarkalleen tulkita ja soveltaa, kun otetaan huomioon mittauslaitedirektiivin vaatimukset

Mittauslaitedirektiivi

- Mittauslaitedirektiivi koskee mittauslaitteita, joille useimmissa jäsenmaissa asetetaan lakisääteisiä vaatimuksia.
- Direktiivissä säännellään millaisia mittauslaitteita voidaan saattaa sisämarkkinoille myytäväksi ja käytettäväksi.
- Määritetyissä mittaustehtävissä saa käyttää vain direktiivin mukaisia laitteita
- Jäsenvaltiot voivat päättää, ottavatko sääntelyn käyttöön tietyn kategorian osalta
- Mittaustehtäviä ei kuitenkaan määritellä direktiivissä, vaan ne jäävät kansallisesti täsmennettäväksi
- Monessa EU-maassa taksamittarivaatimus ja direktiivin soveltaminen koskee vain ns. katutaksiliikennettä

Ehdotus sääntelyn selkiyttämiseksi

- Tavoitteena edelleen teknologianeutraalisuus ja sovelluspohjaisten ratkaisujen mahdollistaminen
- Esitetään, että ajoneuvolain 25.2 §:ää täsmennettäisiin, siten, että siitä käy selkeästi ilmi mittauslaitedirektiivin mukainen lakisääteinen mittaustehtävä
- Taksamittaria olisi käytettävä, jos matkan hinta perustuu matkan tai ajan mittaamiseen ja kyytiä ei ole tilattu ja maksettu teknisen käyttöyhteyden avulla
- Teknisen käyttöyhteyden avulla tilatuissa ja maksetuissa järjestelmissäkin oltava riittävä mittaustiedon luotettavuus ja tiedon suojauksen taso
- Samalla taksamittareiden valvonta siirrettäisiin kokonaisuudessaan Liikenteen turvallisuusvirastolle

Katsastuslainsäädännön uudistuksen II-vaihe

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Toimilupa-asiat

- Esitetään, että siirrytään toimipaikkakohtaisista luvista toimijakohtaisiin lupiin
  - Lupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa usealla toimipaikalla
  - Toimipaikoista tehtävä ilmoitus Trafille
- Yhdellä luvalla saisi tarjota kaikkia katsastuspalveluja
  - Ei enää jaottelua kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen katsastuksiin tai määräaikais- ja erikoiskatsastuksiin
- Samalla luovutaan kaikkien katsastuspalvelujen tarjoamisvelvollisuudesta
  - Toimija päättää, mitä ajoneuvoja katsastaa
  - Mahdollistaa räätälöidyt palvelukonseptit ja erilaisten tilojen hyödyntämisen

Katsastusten laadun kehittäminen

- Valvonnan painopiste siirtyisi ennakollisesta valvonnasta jälkikäteiseen valvontaan
  - Ns. aloitustarkastukset poistuvat
  - Vapauttaa Trafin resursseja jälkikäteiseen valvontaan
- Sanktioinnin kehittäminen
  - Laajempi mahdollisuus asetta uhkasakko
  - Samalla selkiytettäisiin sääntelyä muiden hallinnollisten seuraamusten osalta

Vaikutukset

- Esityksellä olisi vaikutuksia erityisesti katsastustoimintaa harjoittaville yrityksille ja sitä valvoville viranomaisille.
- Esitetty katsastuspalvelujen tarjoamisvelvoitteen poisto helpottaa uusien katsastusasemien perustamista ja palvelukokonaisuuksien räätälöintiä
  - Katsastuspalvelujen tarjoaminen mahdollistuisi nykyistä erilaisemmissa tiloissa
  - Voi mahdollistaa esimerkiksi monille korjaamoille katsastuspalvelujen tarjoamiseen ja liikkuvien katsastusasemien käyttöönoton
- Toimijakohtaiseen lupamenettelyyn siirtyminen vähentäisi lupien ja lupahakemusten määrää, mikä vähentäisi viranomaistyön tarvetta.
  - Sama vaikutus olisi katsastustoimipaikkojen ensihyväksyntätarkastuksista luopumisella.
  - Resursseja vapautuu jälkikäteisvalvontaan.
- Kotitalouksien näkökulmasta esityksellä olisi positiivisia vaikutuksia, sillä muutoksen arvioidaan laskevan hiukan katsastuspalvelujen hintoja ja parantavan niiden saatavuutta.